MRiRW/PSWPR 2023–2027/2(6)

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji w sektorze pszczelarskim

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Adam Nowak
Podsekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 29 września 2026 r.

Podstawa prawna

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1741, z 2025 r. poz. 321 oraz z 2026 r. poz. 305).

Obowiązywanie wytycznych

Niniejsze wytyczne obowiązują od dnia 29 września 2026 r.

Spis treści

I. Słownik pojęć 4

II. Wykaz skrótów 5

III. Informacje ogólne 6

IV. Przyznawanie pomocy 7

IV.1. Warunki podmiotowe 9

IV.1.1. Interwencja I.6.1 9

IV.1.2. Interwencja I.6.2 10

IV.1.3. Interwencja I.6.3 10

IV.1.4. Interwencja I.6.4 11

IV.1.5. Interwencja I.6.5 12

IV.1.6. Interwencja I.6.6 12

IV.1.7. Interwencja I.6.7 12

IV.2. Warunki przedmiotowe 13

IV.2.1. Interwencja I.6.1 13

IV.2.2. Interwencja I.6.2 14

IV.2.3. Interwencja I.6.3 15

IV.2.4. Interwencja I.6.4 16

IV.2.5. Interwencja I.6.5 17

IV.2.6. Interwencja I.6.6 18

IV.2.7. Interwencja I.6.7 19

V. Zobowiązania w okresie związania celem 20

VI. Zwrot pomocy 20

I. Słownik pojęć

beneficjent – podmiot, któremu przyznano pomoc

jednostka naukowo–badawcza – jednostka utworzona na podstawie przepisów prawa, przez organ państwa, osobę fizyczną lub osobę prawną, zajmująca się tematyką pszczelarską, prowadząca badania i upowszechniająca wiedzę dotyczącą pszczelarstwa, np. uniwersytet, instytut badawczy, agencja zajmująca się transferem technologii, pośrednik w dziedzinie innowacji

koszt netto – koszt zakupu usługi lub produktu nieobejmujący podatku VAT

numer EP – numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

okres związania celem – okres po wypłacie pomocy, w trakcie którego beneficjent powinien utrzymać spełnianie warunków przyznania i wypłaty pomocy oraz realizować lub zrealizować określone zobowiązania w ramach danej interwencji PS WPR

organizacja pszczelarska – podmiot działający w formie:

1) związku pszczelarskiego;

2) stowarzyszenia pszczelarzy;

3) zrzeszenia pszczelarzy;

4) spółdzielni pszczelarskiej;

5) grupy producentów rolnych - w zakresie działalności pszczelarskiej

pień pszczeli – ul wraz z zasiedlającą go rodziną pszczelą i plastrami stanowiącymi gniazdo (§ 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 marca 2026 r. w sprawie krajowych środków zwalczania zgnilca amerykańskiego pszczół)

pszczelarz – podmiot utrzymujący pszczoły (Apis mellifera) w zakładzie wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 55 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt

regulamin naboru wniosków – regulamin naboru wniosków o przyznanie pomocy, o którym mowa w ustawie PS WPR

rok pszczelarski – okres obejmujący 12 kolejnych miesięcy liczony od 16 października danego roku do 15 października roku następnego

wytyczne podstawowe – wytyczne w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, wydane na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy PS WPR

II. Wykaz skrótów

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

EFRG – Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji

JDR – Jednostka Doradztwa Rolniczego

kategoria dostępności „OTC” – kategoria dostępności dla weterynaryjnych produktów leczniczych dopuszczonych do obrotu i wydawanych bez przepisu lekarza weterynarii „produkt leczniczy wydawany bez recepty weterynaryjnej”

MRiRW – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

PS WPR – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

rozporządzenie 2018/848 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/848 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007

rozporządzenie 2021/2115 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013

rozporządzenie 2022/1475 – rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1475 z dnia 6 września 2022 r. ustanawiające szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 w odniesieniu do ewaluacji planów strategicznych WPR oraz dostarczania informacji na potrzeby monitorowania i ewaluacji

rozporządzenie 2022/126 – rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/126 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 o dodatkowe wymogi w odniesieniu do niektórych rodzajów interwencji określonych przez państwa członkowskie w ich planach strategicznych WPR na lata 2023–2027 na podstawie tego rozporządzenia, jak również o przepisy dotyczące współczynnika dotyczącego normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (GAEC) nr 1

ustawa PS WPR – ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

ustawa o zdrowiu zwierząt - ustawa z dnia 21 listopada 2025 r. o zdrowiu zwierząt

III. Informacje ogólne

1. Niniejsze wytyczne uzupełniają wytyczne podstawowe w odniesieniu do interwencji w sektorze pszczelarskim:
   1) I.6.1 – wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej;
   2) I.6.2 – inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych;
   3) I.6.3 – wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi;
   4) I.6.4 – ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrownej;
   5) I.6.5 – pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół;
   6) I.6.6 – wsparcie naukowo-badawcze;
   7) I.6.7 – wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacja miodów odmianowych.
2. Niniejsze wytyczne określają:
   1) warunki przyznawania pomocy;
   2) warunki realizacji operacji;
   3) formę, w jakiej przyznawana jest pomoc, oraz wysokość pomocy udzielanej beneficjentowi;
   4) warunki wypłaty pomocy;
   5) zobowiązania beneficjenta;
   6) warunki zwrotu pomocy.
3. Pomoc w ramach I.6.1–I.6.7 realizuje następujący cel szczegółowy WPR: „Zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności gospodarstw, zarówno w

perspektywie krótkoterminowej, jak i długoterminowej, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację".

4. Niniejsze wytyczne zostały wydane w celu prawidłowej realizacji zadań przez ARiMR związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy, w szczególności opracowania ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy, regulaminu naboru wniosków oraz procedur dotyczących przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy.

IV. Przyznawanie pomocy

1. Ocena wniosku o przyznanie pomocy będzie przeprowadzona według podstawowej kolejności, określonej w wytycznych podstawowych.
2. Pomoc przyznaje się w formie refundacji kosztów netto poniesionych w trakcie danego roku pszczelarskiego, następującym podmiotom:
   1) pszczelarzowi – w ramach I.6.2, I.6.3, I.6.4, I.6.5, I.6.7;
   2) organizacji pszczelarskiej, za której pośrednictwem pomoc jest udzielana pszczelarzowi – w ramach I.6.2, I.6.3, I.6.5;
   3) organizacji pszczelarskiej, z wyjątkiem grupy producentów rolnych – w zakresie działalności pszczelarskiej – w ramach I.6.1;
   4) JDR – w ramach I.6.1;
   5) jednostce naukowo-badawczej zajmującej się tematyką pszczelarską – w ramach I.6.6.
3. W przypadku, gdy zapotrzebowanie na środki finansowe w złożonych wnioskach o przyznanie pomocy przekroczy dostępny budżet interwencji, pomoc zostanie zredukowana. Redukcja będzie proporcjonalna, w oparciu o liczbę pni pszczelich posiadanych przez pszczelarzy ubiegających się o pomoc w ramach tej interwencji, według współczynnika określonego przez ARiMR – dotyczy I.6.1, I.6.2, I.6.3, I.6.4, I.6.5, I.6.7.
4. W przypadku I.6.6, wiążącej oceny projektów z uwzględnieniem warunków przedmiotowych niniejszych wytycznych, dokonuje zespół oceniający:
   1) powołany przez ARiMR;
   2) składający się z przedstawicieli ARiMR i MRiRW.
5. W przypadku niewykorzystania środków finansowych w danym roku pszczelarskim, przydzielonych na daną interwencję pszczelarską,

nierozdysponowane środki z koperty finansowej mogą zostać przeniesione do wykorzystania w ramach innych interwencji pszczelarskich.

6. W przypadku niewykorzystania budżetu finansowego pozostałych interwencji pszczelarskich, środki te powiększają budżet I.6.3.
7. W odniesieniu do beneficjentów, którzy zawarli umowy na realizację kilku interwencji, w przypadku zagrożenia niewykorzystania środków finansowych w ramach danej umowy, możliwe jest przesunięcie tych środków na realizację innych umów, do wysokości 30% kwoty określonej w umowie.
8. Zasady oraz warunki przesunięcia tych środków zostaną określone w regulaminie naboru wniosków.
9. Beneficjent, który jest uprawniony do korzystania z pomocy w ramach I.6.2 i I.6.4, nie może korzystać w ramach PS WPR ze wsparcia w ramach interwencji I.10.1.1 „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność” (dotacje) oraz interwencji I.10.5 „Rozwój małych gospodarstw”, w zakresie sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej, wspieranych w ramach niniejszych interwencji.
10. W interwencjach w sektorze pszczelarskim nie jest wymagane wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania zobowiązań określonych w umowie o przyznaniu pomocy.
11. Warunkiem przyznania pomocy w ramach I.6.2 oraz I.6.3 jest przekazanie przez wnioskodawcę do ARiMR danych na potrzeby monitorowania i ewaluacji sektora pszczelarskiego, z uwzględnieniem informacji określonych w załączniku V pkt 4-6 rozporządzenia 2022/1475. MRiRW przekaże ARiMR wzór formularzy, na których będą przekazywane wyżej wskazane dane. Powyższe informacje są gromadzone przez ARiMR i przekazywane do MRiRW. Dane są przekazywane przez wnioskodawcę przy wniosku o przyznanie pomocy i mają charakter deklaratywny.
12. Nie ma możliwości wstąpienia na miejsce beneficjenta do czasu wypłaty pomocy.
13. ARiMR rozpatruje wniosek o przyznanie pomocy w terminie określonym w regulaminie naboru wniosków, nie dłuższym niż 3 miesiące od zakończenia naboru wniosków o przyznanie pomocy.
14. W celu zweryfikowania prawidłowości zadeklarowanej we wniosku o przyznanie pomocy liczby pni pszczelich posiadanych przez danego pszczelarza powiatowy lekarz weterynarii udostępni ARiMR, na wniosek, dane zawierające:
    1) imię i nazwisko/nazwę pszczelarza;

2) adres zamieszkania/siedziby pszczelarza;
3) gminę/powiat, w którym prowadzona jest pasieka;
4) potwierdzenie, że zakład jest wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 55 pkt 2 lit. a ustawy o zdrowiu zwierząt, w tym datę wpisu do rejestru;
5) liczbę rodzin pszczelich znajdujących się w rejestrze prowadzonym przez powiatowego lekarza weterynarii.

15. Pszczelarz, który stracił pasiekę lub jej część na skutek powodzi, lub innej klęski żywiołowej, może zadeklarować we wniosku o przyznanie pomocy liczbę pni pszczelich obejmującą tę stratę, pod warunkiem, że liczba utraconych pni pszczelich będzie potwierdzona protokołem oszacowania szkód sporządzonym przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód.
16. ARiMR zawiera umowy z beneficjentami na łączną kwotę do 110% dostępnego budżetu.
17. Zgodnie z załącznikiem III rozporządzenia 2022/126, kosztem kwalifikowalnym są obowiązkowe opłaty związane z płacami i wynagrodzeniami, jeżeli są ponoszone bezpośrednio przez beneficjenta w ramach realizacji operacji.

IV.1. Warunki podmiotowe

IV.1.1. Interwencja I.6.1

1. W ramach I.6.1 pomoc przyznaje się podmiotowi, który wykaże się co najmniej 3-letnim doświadczeniem w organizowaniu szkoleń dla pszczelarzy.
2. Przy wyliczaniu 3-letniego doświadczenia w organizowaniu szkoleń dla pszczelarzy brany jest pod uwagę okres dowolnych nieprzerwanych lat poprzedzających rok pszczelarski, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy.
3. Organizacje pszczelarskie oraz JDR mogą ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów bezpośrednio związanych z wykonaniem projektu (np. księgowości, prac biurowych, nabycia materiałów biurowych, korespondencji, telekomunikacji), do 4% udzielonej kwoty wsparcia.

IV.1.2. Interwencja I.6.2

1. W ramach I.6.2 pomoc przyznaje się pszczelarzowi na jego wniosek lub za pośrednictwem organizacji pszczelarskiej.
2. Pszczelarz ubiegający się o pomoc indywidualnie lub za pośrednictwem organizacji pszczelarskiej:
   1) ma nadany numer EP;
   2) umieszcza na rynku produkty pszczele, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (na przykład w ramach sprzedaży bezpośredniej czy rolniczego handlu detalicznego);
   3) posiada co najmniej 10 pni pszczelich.
3. W przypadku, gdy pszczelarz ubiega się o pomoc za pośrednictwem organizacji pszczelarskiej, w danym roku pszczelarskim może ubiegać się o pomoc za pośrednictwem tylko jednej organizacji.
4. W sytuacji, gdy pomoc jest udzielana za pośrednictwem organizacji pszczelarskiej, organizacja ta może ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów netto bezpośrednio związanych z wykonaniem projektu (np. księgowości, prac biurowych, nabycia materiałów biurowych, korespondencji, telekomunikacji oraz niezbędnego do realizacji projektu sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem), w wysokości do 4% kwoty wsparcia udzielonej pszczelarzom za jej pośrednictwem.
5. Dokumenty poświadczające zakup sprzętu pszczelarskiego (faktury/rachunki) muszą być wystawione na poszczególnych pszczelarzy.

IV.1.3. Interwencja I.6.3

1. W ramach I.6.3 pomoc przyznaje się pszczelarzowi:
   1) na jego wniosek albo za pośrednictwem organizacji pszczelarskiej;
   2) który ma nadany numer EP.
2. W przypadku, gdy pszczelarz ubiega się o pomoc za pośrednictwem organizacji pszczelarskiej, w danym roku pszczelarskim może ubiegać się o pomoc za pośrednictwem tylko jednej organizacji.
3. Organizacja pszczelarska może ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów netto bezpośrednio związanych z wykonaniem projektu (np. księgowości, prac biurowych, nabycia materiałów biurowych, korespondencji, telekomunikacji oraz niezbędnego do realizacji projektu sprzętu komputerowego

wraz z oprogramowaniem), w wysokości do 4% kwoty wsparcia udzielonej pszczelarzom za jej pośrednictwem.

4. Dokumenty poświadczające dokonanie zakupu weterynaryjnych produktów leczniczych przeznaczonych do zwalczania warrozy (faktury/rachunki) muszą być wystawione na:
   1) organizację pszczelarską, jeżeli pszczelarz ubiega się o pomoc za jej pośrednictwem albo,
   2) pszczelarza, jeżeli pszczelarz ubiega się o pomoc indywidualnie.
5. We wniosku o płatność beneficjent powinien wyszczególnić pszczelarzy, którzy odebrali weterynaryjne produkty lecznicze, tj. wskazać:
   1) imię i nazwisko/nazwę;
   2) numer EP;
   3) ilość odebranego leku;
   4) kwotę odpowiadającą ilości odebranego leku

   – dotyczy wniosku składanego przez organizację pszczelarską.

IV.1.4. Interwencja I.6.4

1. W ramach I.6.4 pomoc przyznaje się pszczelarzowi, który:
   1) ma nadany numer EP;
   2) umieszcza na rynku produkty pszczele, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (na przykład w ramach sprzedaży bezpośredniej czy rolniczego handlu detalicznego);
   3) posiada co najmniej 25 pni pszczelich – warunek w przypadku ubiegania się o pomoc na zakup przyczep (lawet) do przewozu uli, urządzeń dźwigowych do załadunku i rozładunku uli, wag pasiecznych, elektryzatorów (pastuchów elektrycznych), lokalizatorów GPS uli;
   4) posiada co najmniej 150 pni pszczelich – warunek w przypadku ubiegania się o pomoc na zakup ładowarek, mini ładowarek oraz innych wózków samojezdnych umożliwiających załadunek i rozładunek uli.
2. Dokumenty poświadczające zakup maszyn i urządzeń (faktury/rachunki) muszą być wystawione na pszczelarza.

IV.1.5. Interwencja I.6.5

1. W ramach I.6.5 pomoc przyznaje się pszczelarzowi na jego wniosek albo za pośrednictwem organizacji pszczelarskiej.
2. Pszczelarz, który ubiega się o pomoc:
   1) ma nadany numer EP;
   2) umieszcza na rynku produkty pszczele, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (na przykład w ramach sprzedaży bezpośredniej czy rolniczego handlu detalicznego) - warunek nie dotyczy pszczelarzy posiadających nie więcej niż 10 pni pszczelich.
3. W przypadku, gdy pszczelarz ubiega się o pomoc za pośrednictwem organizacji pszczelarskiej, w danym roku pszczelarskim może ubiegać się o pomoc za pośrednictwem tylko jednej organizacji.
4. Organizacja pszczelarska może ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów netto bezpośrednio związanych z wykonaniem projektu (np. księgowości, prac biurowych, nabycia materiałów biurowych, korespondencji, telekomunikacji oraz niezbędnego do realizacji projektu sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem), w wysokości do 4% kwoty wsparcia udzielonej pszczelarzom za jej pośrednictwem.
5. Dokumenty poświadczające dokonanie zakupu pszczół (faktury/rachunki) muszą być wystawione na:
   1) organizację pszczelarską, jeżeli pszczelarz ubiega się o pomoc za jej pośrednictwem albo,
   2) pszczelarza, jeżeli pszczelarz ubiega się o pomoc indywidualnie.

IV.1.6. Interwencja I.6.6

1. W ramach I.6.6 pomoc przyznaje się jednostce naukowo-badawczej zajmującej się tematyką pszczelarską, która:
   1) ma nadany numer EP;
   2) w okresie 5 lat poprzedzających złożenie wniosku o przyznanie pomocy opublikowała (lub jej etatowi pracownicy naukowi opublikowali) w czasopismach naukowych publikację z zakresu pszczelarstwa lub rynku miodu.

IV.1.7. Interwencja I.6.7

1. W ramach I.6.7 pomoc przyznaje się pszczelarzowi, który:

1) ma nadany numer EP;
2) umieszcza na rynku produkty pszczele, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (na przykład w ramach sprzedaży bezpośredniej czy rolniczego handlu detalicznego);
3) posiada co najmniej 10 pni pszczelich.

IV.2. Warunki przedmiotowe

IV.2.1. Interwencja I.6.1

1. W ramach I.6.1 pomoc przyznaje się w formie refundacji do 100% kosztów netto, bezpośrednio związanych z przeprowadzeniem szkolenia. Koszty szkoleń powinny być racjonalne i obejmować:
   1) najem sal do celów szkolenia;
   2) materiały szkoleniowe;
   3) wynagrodzenia dla wykładowców;
   4) wyżywienie uczestników szkolenia.
2. Uczestnikiem szkolenia może być:
   1) pszczelarz;
   2) osoba, która złoży oświadczenie, że planuje utrzymywać pszczoły (Apis mellifera), i wystąpić o wpis do rejestru, o którym mowa w art. 55 pkt 2 lit. a ustawy o zdrowiu zwierząt.
3. Pszczelarz lub osoba, o której mowa w ust. 2 pkt 2 może uczestniczyć w szkoleniu organizowanym przez więcej niż jedną organizację/JDR.
4. Tematyka szkoleń może dotyczyć przede wszystkim:
   1) prowadzenia gospodarki pasiecznej;
   2) chorób pszczół i ich zwalczania oraz zapobiegania;
   3) biologii rodziny pszczelej;
   4) pożytków i produktów pszczelich;
   5) marketingu i pozycjonowania na rynku produktów;
   6) ekonomiki gospodarki pasiecznej;
   7) wędrownej gospodarki pasiecznej.
5. Tematyka szkoleń pszczelarskich obejmująca inny zakres niż wymieniony w ust. 4, nie może przekroczyć 30% godzin szkoleniowych.

6. W regulaminie naboru wniosków zostanie określony katalog refundowanych kosztów oraz ich maksymalna wysokość.

IV.2.2. Interwencja I.6.2

1. W ramach I.6.2 pomoc przyznaje się w formie refundacji do 50% kosztów netto zakupu następującego nowego sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej:
   1) miodarek;
   2) odstojników;
   3) dekrystalizatorów;
   4) stołów i wanienek do odsklepiania plastrów;
   5) suszarek do suszenia obnóży pyłkowych;
   6) topiarek do wosku;
   7) urządzeń do kremowania miodu;
   8) refraktometrów;
   9) wózków ręcznych do transportu uli;
   10) wialni do pyłku;
   11) uli lub ich elementów;
   12) kraty odgrodowe i inne izolatory ramkowe;
   13) urządzeń do omiatania pszczół;
   14) poławiaczy pyłku;
   15) sprzętu do pozyskiwania pierzgi;
   16) wag pasiecznych;
   17) ramek ulowych;
   18) kamer cyfrowych/fotopułapek (wartość refundacji do 300 zł za urządzenie);
   19) urządzeń do pozyskiwania propolisu;
   20) urządzeń do przetwarzania odsklepin;
   21) dozowników do miodu;
   22) pras i wirówek do wosku;
   23) napędów elektrycznych do miodarek ręcznych;
   24) urządzeń do rozluźniania miodu;
   25) sterylizatorów i myjek;
   26) beczek do miodu;
   27) podkarmiaczek i sprzętu do podkarmiania;

28) linii do wirowania miodu oraz ich części (automatyczne odsklepiarki);
29) izolatorów matek pszczelich;
30) sprzętu do aplikacji zarejestrowanych weterynaryjnych produktów leczniczych oraz produktów leczniczych zawierających substancje czynne wymienione w rozporządzeniu 2018/848, przeznaczonych do zwalczania warrozy.

2. Maksymalna wysokość pomocy przyznanej pszczelarzowi w ramach danego naboru wniosków nie może przekroczyć 100 zł w przeliczeniu na jeden posiadany pień pszczeli i nie więcej niż 15 000 zł.
3. Pomoc przysługuje w pełnej wysokości i w pierwszej kolejności młodym pszczelarzom, tj. tym, którzy:
   1) mają nie więcej niż 40 lat w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
   2) utrzymują pszczoły (Apis mellifera) w zakładzie wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 55 pkt 2 lit. a ustawy o zdrowiu zwierząt, w sposób nieprzerwany, nie krócej niż 3 lata albo mają ukończoną szkołę zasadniczą zawodową/zasadniczą branżową w zawodzie pszczelarz lub szkołę średnią branżową w zawodzie technik pszczelarz.
4. Warunki, o których mowa w ust. 3 pkt 2 potwierdza się zaświadczeniem o utrzymywaniu pszczół (Apis mellifera) w zakładzie wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 55 pkt 2 lit. a ustawy o zdrowiu zwierząt, wydanym przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację zakładu lub podmiotu lub świadectwami czy innymi dokumentami wydanymi przez szkołę lub placówkę edukacyjną.
5. W przypadku, gdy zapotrzebowanie na środki finansowe w złożonych wnioskach o przyznanie pomocy przekroczy dostępny budżet interwencji, pomoc zostanie zredukowana według zasad określonych w rozdziale IV ust. 3.

IV.2.3. Interwencja I.6.3

1. W ramach I.6.3 pomoc przyznaje się w formie refundacji do 90% kosztów netto:
   1) zakupu weterynaryjnych produktów leczniczych przeznaczonych do zwalczania warrozy, w tym weterynaryjnych produktów leczniczych o kategorii dostępności „OTC”;
   2) nabycia weterynaryjnych produktów leczniczych przeznaczonych do zwalczania warrozy, w tym produktów leczniczych zawierających substancje czynne wymienione w rozporządzeniu 2018/848 – również w przypadku

pasiek, względem których ich właściciele posiadają certyfikat produkcji ekologicznej, o której mowa w art. 35 ust. 1 tego rozporządzenia.

2. W przypadku gospodarstw prowadzących pasieki z produkcją miodu metodami nieekologicznymi, refundacji podlegają koszty zakupu wszystkich weterynaryjnych produktów leczniczych przeznaczonych do zwalczania warrozy, dopuszczonych do obrotu na terytorium Polski, w tym weterynaryjnych produktów leczniczych o kategorii dostępności „OTC".
3. W przypadku gospodarstw ekologicznych prowadzących pasieki w systemie produkcji ekologicznej i produkujących certyfikowane produkty pochodzące z pszczelarstwa, o których mowa w art. 2 ust.1 lit. a rozporządzenia 2018/848, refundacji podlegają koszty zakupu produktów leczniczych do walki z warrozą, w tym Varroa destructor, zawierających substancje czynne wymienione w tym rozporządzeniu.
4. Ilość refundowanych produktów leczniczych weterynaryjnych, w tym produktów leczniczych weterynaryjnych o kategorii dostępności „OTC" dla pszczelarza musi być zgodna z zaleceniem lekarza weterynarii.
5. Refundacja kosztów zakupu produktów leczniczych weterynaryjnych, w tym produktów leczniczych weterynaryjnych o kategorii dostępności „OTC" będzie wypłacana, jeżeli obrót lekami odbędzie się zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego.

IV.2.4. Interwencja I.6.4

1. W ramach I.6.4 pomoc przyznaje się w formie refundacji do 50% kosztów netto zakupu następującego nowego sprzętu, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby prowadzenia gospodarki wędrownej:
   1) przyczep (lawet) do przewozu uli;
   2) urządzeń dźwigowych do załadunku i rozładunku uli;
   3) wag pasiecznych;
   4) elektryzatorów (pastuchów elektrycznych);
   5) lokalizatorów GPS uli;
   6) ładowarek, mini ładowarek oraz innych wózków samojezdnych umożliwiających załadunek i rozładunek uli.
2. Maksymalna wysokość pomocy przyznanej pszczelarzowi w ramach danego naboru wniosków nie może przekroczyć:

1) 150 zł w przeliczeniu na jeden posiadany pień pszczeli w przypadku pszczelarza posiadającego 25-149 pni pszczelich;
2) 200 zł w przeliczeniu na jeden posiadany pień pszczeli w przypadku pszczelarza posiadającego co najmniej 150 pni pszczelich i nie więcej niż 40 000 zł.

3. Pomoc przysługuje w pełnej wysokości i w pierwszej kolejności młodym pszczelarzom, tj. tym, którzy:
   1) mają nie więcej niż 40 lat w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
   2) utrzymują pszczoły (Apis mellifera) w zakładzie wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 55 pkt 2 lit. a ustawy o zdrowiu zwierząt, w sposób nieprzerwany, nie krócej niż 3 lata albo mają ukończoną szkołę zasadniczą zawodową/zasadniczą branżową w zawodzie pszczelarz lub szkołę średnią branżową w zawodzie technik pszczelarz.
4. Warunki, o których mowa w ust. 3 pkt 2 potwierdza się zaświadczeniem o utrzymywaniu pszczół (Apis mellifera) w zakładzie wpisanym do rejestru, o którym mowa w art. 55 pkt 2 lit. a ustawy o zdrowiu zwierząt, wydanym przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na lokalizację zakładu lub świadectwami czy innymi dokumentami wydanymi przez szkołę lub placówkę edukacyjną.
5. W przypadku gdy zapotrzebowanie na środki finansowe w złożonych wnioskach o przyznanie pomocy przekroczy dostępny budżet interwencji, pomoc zostanie zredukowana według zasad określonych w rozdziale IV ust. 3.

IV.2.5. Interwencja I.6.5

1. W ramach I.6.5 pomoc przyznaje się w formie refundacji do 70% kosztów netto zakupu:
   1) matek pszczelich pochodzących z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi lub rejestry, z pasiek hodowlanych, w których prowadzona jest ocena przez podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa;
   2) odkładów lub pakietów pszczelich z matkami pszczelimi pochodzącymi z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi lub rejestry, z pasiek

hodowlanych, w których prowadzona jest ocena przez podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa;

3) odkładów lub pakietów pszczelich od producentów, gwarantujących, że matki pszczele w pakietach i odkładach pszczelich pochodzą z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi lub rejestry.

2. Refundacji podlegają koszty zakupu pszczół z pasiek:
   1) w odniesieniu do których przed rozpoczęciem sprzedaży pszczół w danym roku pszczelarskim, przedstawiono ARiMR aktualne zaświadczenie weterynaryjne o zdrowotności rodzin pszczelich, wystawione przez lekarza weterynarii wolnej praktyki, a zainteresowanym pszczelarzom, kopię takiego zaświadczenia;
   2) w których nie stwierdzono objawów klinicznych chorób pszczół, w szczególności warrozy, nosemozy, zgnilca amerykańskiego i europejskiego, chorób wirusowych oraz grzybicy wapiennej;
   3) w których na potrzeby związane z interwencją wyprodukowano nie więcej łącznie niż 3 pakiety lub odkłady, w przeliczeniu na posiadany pień pszczeli.
3. Pszczelarz w danym roku pszczelarskim może otrzymać wsparcie do zakupu matek, pakietów i odkładów pszczelich, łącznie nie więcej niż 50% liczby aktualnie posiadanych przez niego pni pszczelich, w tym nie więcej niż 20% pakietów i odkładów pszczelich.
4. Maksymalna cena jednostkowa netto matki, pakietu lub odkładu pszczelego przyjęta do refundacji oraz inne zasady i warunki dotyczące pasiek z których zakup pszczół podlega refundacji, zostaną określone w regulaminie naboru wniosków.
5. Maksymalna wysokość pomocy przyznanej pszczelarzowi w ramach danego naboru wniosków nie może przekroczyć 10 000 zł.

IV.2.6. Interwencja I.6.6

1. W ramach I.6.6 pomoc przyznaje się w formie refundacji do 100% kosztów netto poniesionych w trakcie danego roku pszczelarskiego, bezpośrednio związanych z obsługą i realizacją projektu, tj.:
   1) wynagrodzenie personelu zaangażowanego w realizację projektu, przy czym koszty wynagrodzenia personelu nie mogą stanowić więcej niż 70% kosztów realizacji całego projektu;
   2) koszty delegacji, diet;

3) zakup odczynników;
4) zakup niezbędnego sprzętu laboratoryjnego;
5) zakup usług niezbędnych do zrealizowania projektu.

2. Do obszarów tematycznych wspieranych projektów będą zaliczane:
   1) zdrowie pszczół;
   2) jakość produktów pszczelich;
   3) innowacje w gospodarce pasiecznej.
3. W związku z szerokim obszarem możliwych badań i analiz, wnioski o przyznanie pomocy powinny zawierać szczegółowy ich opis, który pozwoli oszacować:
   1) potencjalne korzyści dla pszczelarstwa;
   2) wielkość nakładów do potencjalnych korzyści.
4. W ramach danego naboru wniosków maksymalna wysokość pomocy przyznanej beneficjentowi na realizację danego projektu nie może przekroczyć 80 000 zł.
5. W ramach niniejszej interwencji nie przewiduje się refundacji kosztów inwestycyjnych.
6. Nie są refundowane koszty zakupu środków trwałych o wartości powyżej 10 000 zł netto oraz podstawowych urządzeń i sprzętu laboratoryjnego, np. refraktometr czy waga analityczna.

IV.2.7. Interwencja I.6.7

1. W ramach I.6.7 pomoc przyznaje się w formie refundacji do 90% kosztów netto:
   1) zakupu analiz fizyko-chemicznych miodu;
   2) analizy pyłkowej miodu.
2. Maksymalna wysokość pomocy przyznanej pszczelarzowi w ramach danego naboru wniosków nie może przekroczyć 10 000 zł.
3. Maksymalna refundacja kosztu analizy (oznaczenia) nie może przekraczać 90% stawki tej analizy w ramach badania urzędowego.
4. Wsparcie przewidziane dla analiz miodu nie będzie obejmowało analiz wykonanych w celu potwierdzenia spełniania standardowych wymagań dotyczących właściwości fizyko-chemicznych miodów, określonych w obowiązujących przepisach prawa, jak również analiz urzędowych.

V. Zobowiązania w okresie związania celem

1. Zobowiązania w okresie związania celem, zostały określone w wytycznych podstawowych.
2. Ponadto pszczelarz zobowiązany jest do:
   1) utrzymywania sprzętu, maszyn i urządzeń objętych pomocą w należytym stanie technicznym przez okres 5 lat, licząc od roku następującego po roku, w którym dokonano płatności;
   2) oznakowania w sposób trwały sprzętu, maszyn i urządzeń objętych pomocą umożliwiający jego identyfikację przez okres 5 lat, licząc od roku następującego po roku, w którym dokonano płatności - dotyczy to sprzętu, którego wartość jednostkowa zakupu netto przekraczała 1 000 zł;
3. Organizacja pszczelarska będąca beneficjentem pomocy w ramach I.6.2 zobowiązana jest wypłacić każdemu pszczelarzowi, który dokonał zakupu sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej za jej pośrednictwem, kwotę pomocy w wysokości obliczonej i przekazanej przez ARiMR, w terminie 45 dni od daty wpływu środków z ARiMR na rachunek beneficjenta.
4. Organizacja pszczelarska będąca beneficjentem pomocy w ramach:
   1) I.6.3 zobowiązana jest do posiadania dokumentów potwierdzających odebranie przez pszczelarzy zakupionych produktów leczniczych weterynaryjnych w ilości objętej refundacją, wraz z podpisem pszczelarza;
   2) I.6.5 zobowiązana jest do posiadania dokumentów potwierdzających odebranie przez pszczelarzy zakupionych matek, pakietów i odkładów pszczelich w ilości objętej refundacją, wraz z podpisem pszczelarza.

VI. Zwrot pomocy

1. Warunki zwrotu pomocy zostały określone w wytycznych podstawowych.
2. W przypadku niespełnienia w wymaganym okresie przez beneficjenta zobowiązania określonego w rozdziale V ust. 2 pkt 1, zwrotowi podlega kwota pomocy w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie spełniono wymogu, z tym że nie więcej niż 20% wypłaconej kwoty pomocy.
3. W przypadku niespełnienia w wymaganym okresie przez beneficjenta zobowiązania określonego w rozdziale V ust. 2 pkt 2, zwrotowi podlega kwota

pomocy w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie spełniono wymogu, z tym że nie więcej niż 10% wypłaconej kwoty pomocy.

4. W przypadku niespełnienia w wymaganym okresie przez beneficjenta zobowiązania określonego w rozdziale V ust. 3, zwrotowi podlega kwota pomocy w wysokości:
   1) 5% wypłaconej pomocy w przypadku przekroczenia terminu przekazania kwoty pomocy o nie więcej niż 30 dni,
   2) 100% wypłaconej pomocy w przypadku przekazania kwoty pomocy po terminie określonym w pkt 1 lub przekazania niepełnej kwoty pomocy.
5. W przypadku niespełnienia przez beneficjenta zobowiązania dotyczącego posiadania dokumentów potwierdzających odebranie przez pszczelarzy zakupionych:
   1) produktów leczniczych weterynaryjnych w ilości objętej refundacją, o którym mowa w rozdziale V ust. 4 pkt 1, zwrotowi podlega kwota pomocy w wysokości wynikającej z ilości nieprzekazanych produktów leczniczych weterynaryjnych;
   2) matek, pakietów i odkładów pszczelich w ilości objętej refundacją, o którym mowa w rozdziale V ust. 4 pkt 2, zwrotowi podlega kwota pomocy w wysokości wynikającej z ilości nieprzekazanych matek, pakietów i odkładów pszczelich.
6. Organizacja pszczelarska jest wykluczona z możliwości otrzymania pomocy w ramach interwencji w sektorze pszczelarskim w ramach kolejnego naboru, jeśli zostaną wobec niej zastosowane przesłanki zwrotu pomocy określone w ust. 4 pkt 2.